

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія технічного обслуговування авіаційної техніки

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Організація наземного обслуговування в аеропортах» обов'язкових
компонент

освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Технології робіт та технологічне обладнання аеропортів

Вінниця 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 №7

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 28.08.2023 № 1

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з технічних дисциплін
Протокол від 30.08.2023 № 7

Розглянуто на засіданні циклової комісії технічного обслуговування авіаційної техніки, протокол від 28.08.2023 № 1

Розробник:

1. викладач циклової комісії технічного обслуговування авіаційної техніки, спеціаліст вищої категорії Нальотова Н.І.

Рецензенти:

1. викладач циклової комісії аеронавігації Кременчуцького льотного коледжу Харківського національного університету внутрішніх справ, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, к.т.н., с.н.с. Тягній В.Г.;

2. завідувач кафедри технологій аеропортів Національного авіаційного університету, д-р техн. наук, професор Тамаргазін О.А

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва напрямку підготовки, спеціальності, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3,0 Загальна кількість годин - 90 Кількість тем - 5	<u>27 Транспорт</u> (шифр галузі) (назва галузі знань) <u>272 Авіаційний транспорт</u> (код напрямку) (назва напрямку підготовки або спеціальності) <u>бакалавр</u>	Навчальний курс <u>3</u> (номер) Семестр <u>6</u> (номер) Види контролю: <u>залік</u> (екзамен, залік)
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
Денна форма навчання		Заочна форма навчання
Лекції - ____ (години)		Лекції - ____6_ (години)
Семінарські заняття - ____ (години)		Семінарські заняття - ____-____ (години)
Практичні заняття - ____ (години)		Практичні заняття 10____ (години)
Лабораторні заняття - ____ (години)		Лабораторні заняття - ____ (години)
Самостійна робота - ____ (години)		Самостійна робота - ____74____ (години)
Індивідуальні завдання:		Індивідуальні завдання:
Курсова робота - ____-____ (кількість, № семестру)		Курсова робота - ____-____ (кількість, № семестру)
Реферати - ____ (кількість, № семестру)		Реферати - ____-____ (кількість, № семестру)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Організація наземного обслуговування в аеропортах» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з технологічними процесами які виконуються в міжнародних аеропортах, структурою аеропорту, обслуговуванням пасажирів та обробкою багажу і вантажу.

Завдання:

- формування у здобувачів вищої освіти уявлення про транспортний процес і принципах його формування;
- формування у здобувачів вищої освіти знань про організацію та технології обслуговування пасажирів та обробки багажу в аеропорту
- вивчення здобувачами вищої освіти основ функціонування підрозділів аеропортового підприємства, що беруть участь в наземному обслуговуванні пасажирів і обробки багажу;
- вивчення здобувачами вищої освіти організації взаємодії підрозділів аеропортового підприємства, перевізника при обслуговуванні пасажирів і

обробці багажу;

- формування знань про організацію та обслуговування пасажирів різних класів на борту повітряного судна;
- вивчення методів оцінки ефективності обслуговування пасажирів і обробки багажу в аеропорту;
- формування у здобувачів вищої освіти вмінь в області організації і технології обслуговування пасажирів та обробки багажу в аеропорту;
- формування навичок організації взаємодії підрозділів аеропортового підприємства при обслуговуванні пасажирів і обробці багажу в аеропорту;
- формування у здобувачів вищої освіти умінь і навичок вдосконалення обслуговування пасажирів та обробки багажу і вантажу в аеропорту;
- формування умінь і навичок вдосконалення обслуговування пасажирів на борту повітряного судна.

Міждисциплінарні зв'язки: ґрунтується на знаннях, отриманих під час вивчення таких дисциплін, як «Авіаційна наземна техніка», «Функціонування аеропортів і аеропортові технології», «Технічна експлуатація авіаційної наземної техніки», «Автоматизація технологічних процесів в аеропортах».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- нормативні документи з організації та технології роботи служб і підрозділів операторів аеропортових послуг та авіаперевізників, безпосередньо пов'язаних з обслуговуванням пасажирів на повітряному транспорті;
- методи організації і технології обслуговування пасажирів в аеровокзалах аеропортів, міських аеровокзалах та на борту повітряних суден;
- порядок комплектування та завантаження комерційних рейсів літаків;
- напрямки розвитку пасажирських перевезень в цивільній авіації

уміти:

- виявляти функціонально-технічні зв'язки служб і підрозділів аеропортового підприємства і авіаперевізника при виконанні робіт по наземному обслуговуванню пасажирів і обробки багажу;
- організовувати ефективну роботу з обслуговування пасажирських перевезень в аеропортах;
- визначати техніко-економічну ефективність технологічних процесів наземного обслуговування пасажирських авіаперевезень;
- складати технологічні графіки виробничих процесів по обслуговуванню пасажирів та обробки багажу;
- складати технологічні графіки виробничих процесів по обслуговуванню пасажирів на борту ПС;
- самостійно організовувати наземне обслуговування пасажирів і обробку багажу та вантажу з урахуванням вимог авіаційної безпеки;
- організовувати взаємодію наземних служб аеропортового підприємства при наземному обслуговуванні пасажирських перевезень;
- забезпечувати безпеку виконання технологічних процесів в аеропортах і на борту повітряних.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі технічного обслуговування авіаційної техніки, у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів вивчення елементів транспортної системи і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.	
Загальні компетентності(ЗК)	ЗК 08	Здатність працювати в команді
Спеціальні (предметні, фахові) компетентності (СК)	СК 01	Здатність дотримуватися у професійній діяльності вимог міжнародних та національних нормативно-правових документів в галузі авіаційного транспорту, інструкцій та рекомендацій з експлуатації, ремонту та обслуговування об'єктів авіаційного транспорту та їх систем.
	СК 12	Здатність організовувати дію системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, технологічного) роботи об'єктів та систем авіаційного транспорту, здійснювати діловодство, документування та управління якістю згідно нормативно-правових актів, інструкцій та методик.
	СК 13	Здатність аналізувати техніко-економічні та експлуатаційні показники об'єктів паливозабезпечення з метою виявлення та усунення негативних чинників та підвищення ефективності виробничого процесу.
	СК 14	Здатність організовувати власну роботу, роботу підлеглих та підпорядкованих підрозділів відповідно до вимог охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки на об'єктах авіаційного транспорту при їх побудові, виробництві, експлуатації, технічному обслуговуванні та ремонту.
	СК 15	Здатність організовувати та виконувати взаємодію між задіяними підрозділами та службами з експлуатації засобів авіаційного транспорту та наземного забезпечення польотів авіації відповідно до встановлених технічних регламентів.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. Сучасні інформаційні технології при організації повітряних перевезень.

Інформаційні системи які забезпечують роботу аеропорту. Поштовхи до початку розробки автоматизованих систем бронювання великими авіакомпаніями. Інвенторна автоматизована система. Розподільна система. Види сайтів через які виконуються продаж та бронювання авіабілетів. Операції які виконуються в аеровокзалі аеропорту в масовому порядку. Основні критерії пасажирських аеровокзалів. Класифікація пасажирських аеровокзалів за категоріями.

ТЕМА № 2. Організація комерційного обслуговування повітряних суден.

Керівництво по наземному забезпеченню перевезень. Інструкції, процедури і практичні рекомендації, необхідні для виконання персоналом своїх обов'язків в частині наземного забезпечення перевезень. Обов'язки відповідального за організацію комерційного обслуговування ПС на пероні. Організація завантаження багажу, вантажу і пошти. Відповідальність при перевезенні багажу, вантажу і пошти. Оформлення документації, закінчення комерційного обслуговування ПС по вильоту. Обов'язки відповідального за організацію комерційного обслуговування ПС на пероні.

ТЕМА № 3. Технологічний процес наземного обслуговування пасажирів в аеропорту

Складові частини технологічного процесу наземного обслуговування пасажирів. Безпосереднє обслуговування пасажирів. Типове некомерційне обслуговування пасажирів. Комерційні операції які виконуються в аеропорту. Обслуговування пасажирів, що здійснюється авіакомпаніями. Експлуатаційні функції, що забезпечуються авіакомпанією. Вимоги урядових функцій. Непасажирські функції, які вирішуються фахівцями аеропорту. Методи обслуговування пасажирів, що вилітають. Класифікація методів обслуговування пасажирів в аеропортах відправлення. По рейсовий метод організації виконання операцій з обслуговування пасажирів в аеровокзалі. Вільний метод організації обслуговування пасажирів. Змішаний метод обслуговування пасажирів в аеровокзалі. Методи реєстрації. Час початку і закінчення реєстрації. Процедура реєстрації. Закриття реєстрації. Оформлення пасажирів, що запізнилися. Посадка пасажирів на борт ПС. Способи посадки. Обслуговування пасажирів по прильоту.

ТЕМА №4. Організація обробки багажу в аеропорту. Системи сортування багажу.

Вимоги до системи обробки багажу. Конвеєрні системи обробки багажу. Методи сортування багажу, що вилітає. Обробка трансферного і транзитного багажу. Обробка багажу який прибуває. Обладнання зони видачі багажу. Комплектація багажу. Сортування трансфертного багажу. Завантаження багажу. Завантаження багажу в засоби пакетування. Завантаження багажу на багажні візки. Завантаження багажу в ПС. Зняття багажу з рейсу. Процедура обробки багажу по прильоту ПС в аеропорт призначення. Вивантаження багажу і контейнерів з ПС. Обробка трансфертного багажу. Видача багажу пасажирам.

ТЕМА № 5. Організація та здійснення контролю безпеки в аеропортах України.

Пасажири, члени екіпажів, їх ручна поклажа, особи, які не є пасажирями, та їх особисті речі. Догляд пасажирів. Догляд ручної поклажі. Транзитні та трансферні пасажирі. Пасажири, які вимагають особливої уваги. Поводження з предметами, обмеженими до перевезення, та їх вилучення. Багаж, що перевозиться у вантажному відсіку ПС. Несупроводжуваний багаж, що перевозиться у вантажному відсіку ПС. Звичайне рентгено-телевізійне обладнання та додатковий догляд багажу. Контроль на безпеку вантажу, поштових, кур'єрських відправлень. Зберігання вантажу та поштових відправлень, що пройшли догляд. Декларація про безпеку вантажного відправлення. Обладнання та системи забезпечення безпеки.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання) – не передбачено

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 8							
Тема № 1. Сучасні інформаційні технології при організації повітряних перевезень. Тема № 2. Організація комерційного обслуговування повітряних суден.	15	2		4		25	
Тема № 3. Технологічний процес наземного обслуговування пасажирів в аеропорту Тема № 4. Організація обробки багажу в аеропорту. Системи сортування багажу.	15	2		4		25	
Тема № 5. Організація та здійснення контролю безпеки в аеропортах України	15	2	-	2	-	24	Опитування на 15 хвил.
Всього за семестр № 8 :	90	6	-	10	-	74	екзамен

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Тема № 1. Сучасні інформаційні технології при організації повітряних перевезень.		(1, с.10-12) (3., с.4-20)
	Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. Питання для самоконтролю знань: 1. Інвенторна автоматизована система. 2. Розподільна система .	

Тема № 2. Організація комерційного обслуговування повітряних суден.		
Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. Питання для самоконтролю знань: 1. Облік регулярності відправлення ПС 2. Основні технологічні процеси комерційного обслуговування ПС 3. Схема розташування наземної техніки при обслуговуванні ПС		(1, с.13-17) (3., с.20-23)
Тема № 3. Технологічний процес наземного обслуговування пасажирів в аеропорту		
Підготовка до практичного та лабораторного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. Питання для самоконтролю знань: 1. Основні критерії пасажирських аеровокзалів. 2. Особливості по рейсового методу реєстрації пасажирів 3. Основні технологічні зони, призначені для перебування та обслуговування пасажирів і їх багажу в аеровокзалі		(2,с.78-85-12) (3., с.23-24)
Тема № 4. Організація обробки багажу в аеропорту. Системи сортування багажу.		
Підготовка до практичного та лабораторного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. Питання для самоконтролю знань: 1. Технологічні процеси обробки багажу під час реєстрації пасажирів 2. Види засобів механізації для обробки та видачі багажу 3. Міжнародна система пошуку багажу		(3., с.24-32)
Тема № 5. Організація та здійснення контролю безпеки в аеропортах України		
Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. Питання для самоконтролю знань: 1. Заходи для забезпечення безпеки в аеропорту 2. Застосування спеціально навчених службових собак 3. Обладнання систем виявлення вибухових речовин		(3., с.32-33)(1, с.25-27) (2., с.33- 38)

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

(не передбачено)

5.1.2. Теми курсових робіт

(не передбачено)

5.1.3. Теми наукових робіт

(не передбачено)

6. Методи навчання

З метою забезпечення кращого засвоєння здобувачами вищої освіти поточного матеріалу передбачається під час проведення лекції максимально тісно пов'язувати цей матеріал з реальним життям, наповнювати його конкретним змістом, відображати в ньому всі активні зміни, які відбуваються у житті.

Для збільшення інтересу здобувачів вищої освіти до процесу навчання і підвищення їх уваги передбачається провести дискусії за певними темами. При

аналізі найбільш гострих та проблематичних питань планується застосовувати метод “мозкового штурму”.

При проведенні практичних занять за всіма темами передбачено організовувати бесіди по окремих питаннях теми, що розглядається на занятті, порівнювати теоретичний матеріал з реальними подіями, що відбуваються у світі та Україні, обговорювати найоптимальніші шляхи виходу із скрутних положень за різних економічних умов, що панують у суспільстві.

При вивченні дисципліни використовується метод презентації. Для участі в такому практичному занятті здобувачі вищої освіти готують інформацію щодо різних процесів, які відбуваються при різних формах господарювання і в різних країнах, визначають переваги та недоліки побудови їх, застосування у різних країнах та презентують на практичному занятті.

Під час самостійної роботи здобувачі вищої освіти готують теми, реферати, готують доповідь для публічного обговорення в аудиторії та проведення дискусії або для участі у наукових конференціях.

Систематично надаються аудиторні і он-лайн консультації за питаннями з курсу «Організація наземного обслуговування в аеропортах».

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Інформаційні системи які забезпечують роботу аеропорту.
2. Поштовхи до початку розробки автоматизованих систем бронювання великими авіакомпаніями.
3. Інвенторна автоматизована система.
4. Розподільна система РС.
5. Рішення Ради ІКАО стосовно Кодексу поведінки при регулюванні і експлуатації автоматизованих систем бронювання.
6. Види сайтів через які виконуються продаж та бронювання авіабілетів.
7. Операції які виробляються в аеровокзалі аеропорту в масовому порядку.
8. Основні критерії пасажирських аеровокзалів.
9. Класифікація пасажирських аеровокзалів за категоріями.
10. Модульна система аеровокзалів.
11. Концепція пірсів/галерей - централізований аеровокзал.
12. Концепція лінійного аеровокзалу.
13. Транспортна концепція - централізований аеровокзал.
14. Сателітна концепція-централізований аеровокзал.
15. Концепція аеровокзалу компактних модулів - полуцентралізований аеровокзал.
16. Керівництво по наземному забезпеченню перевезень.
17. Інструкції, процедури і практичні рекомендації, необхідні для виконання персоналом своїх обов'язків в частині наземного забезпечення перевезень.
18. Обов'язки відповідального за організацію комерційного обслуговування ПС на пероні.
19. Організація завантаження багажу, вантажу і пошти.

20. Відповідальність при перевезенні багажу, вантажу і пошти.
21. Перевезення живих тварин.
22. Перевезення небезпечних вантажів на ЗС.
23. Посадка пасажирів.
24. Оформлення документації, закінчення комерційного обслуговування ПС по вильоту.
25. Обов'язки відповідального за організацію комерційного обслуговування ПС на пероні.
26. Розвантаження багажно-вантажних відсіків.
27. Складові частини технологічного процесу наземного обслуговування пасажирів.
28. Безпосереднє обслуговування пасажирів.
29. Типове некомерційне обслуговування пасажирів.
30. Комерційні операції які виконуються в аеропорту.
31. Обслуговування пасажирів, що здійснюється авіакомпаніями.
32. Експлуатаційні функції, що забезпечуються авіакомпанією.
33. Вимоги урядових функцій.
34. Непасажирські функції, які вирішуються фахівцями аеропорту.
35. Класифікація методів обслуговування пасажирів в аеропортах відправлення.
36. По рейсовий метод організації виконання операцій з обслуговування пасажирів в аеровокзалі.
37. Вільний метод організації обслуговування пасажирів.
38. Змішаний метод обслуговування пасажирів в аеровокзалі.
39. Основний метод реєстрації авіапасажирів.
40. Спрощений метод реєстрації авіапасажирів.
41. Аеробусний метод наземного обслуговування пасажирів.
42. Обов'язки пасажирів при реєстрації.
43. Автоматизований спосіб реєстрації.
44. Ручний спосіб реєстрації .
45. Документи які повинні формуватися при ручному способі реєстрації.
46. Час початку і закінчення реєстрації.
47. Процедура реєстрації.
48. Закриття реєстрації.
49. Оформлення запізнив шихся пасажирів.
50. Автоматизований спосіб посадки.
51. Ручний спосіб посадки.
52. Час початку і закінчення посадки.
53. Процедура посадки.
54. Посадка міжнародного рейсу.
55. Висадка пасажирів.
56. Необхідна інформація для пасажирів.
57. Вимоги до системи обробки багажу.
58. Конвеєрні системи обробки багажу.
59. Вимоги до системи обробки багажу.

60. Вибір будь-якої з багажних систем або її компонентів.
61. Ручний метод сортування багажу пасажирів які відлітають.
62. Напівавтоматичний метод сортування багажу пасажирів які відлітають.
63. Автоматизований метод сортування багажу пасажирів які відлітають.
64. Порядок обробки трансферного і транзитного багажу.
65. Трансфер багажу всередині авіакомпанії.
66. Функціональні зони обробки багажу.
67. Зона розвантаження і розкомплектування багажу.
68. Обладнання зони видачі багажу.
69. Лінійні стійки.
70. Лінійні конвеєри.
71. Транспортери, каруселі та круговий трек.
72. Обробка багажу по вильоту.
73. Комплектація багажу.
74. Сортування трансфертного багажу.
75. Завантаження багажу.
76. Завантаження багажу в засоби пакетування.
77. Завантаження багажу на багажні візки.
78. Завантаження багажу в ПС.
79. Зняття багажу з рейсу.
80. Процедура обробки багажу по прильоту ВС в аеропорт призначення.
81. Вивантаження багажу і контейнерів з ПС.
82. Обробка трансфертного багажу.
83. Видача багажу пасажирам.
84. Заходи безпеки, які впроваджують по відношенню до пасажирів, членів екіпажів, їх ручної поклажі.
85. Обов'язки персоналу служби авіаційної безпеки на пункті догляду:
86. Методи догляду пасажирів:
87. Методи догляду ручної поклажі:
88. Пасажири, які вимагають особливої уваги
89. Перелік небезпечних предметів і речовин, заборонених до перевезення повітряним транспортом.
90. Правила поводження з предметами, забороненими для перевезення в салоні ПС
91. Вимоги до багажної відомості на багаж, що перевозиться у вантажному відсіку ПС.
92. Вимоги до захисту багажу, що перевозиться у вантажному відсіку:
93. Вимоги до догляду багажу, що перевозиться у вантажному відсіку ПС:
94. Рентгено-телевізійне обладнання та додатковий догляд багажу
95. Контроль на безпеку вантажу, поштових, кур'єрських відправлень
96. Декларація про безпеку вантажного відправлення
97. Обладнання та системи забезпечення безпеки

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок здобувач вищої освіти з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в коледжі враховуються такі види робіт: навчальні заняття (практичні, лабораторні); самостійна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{rclclclcl}
 \text{Загальна} & & & & \text{Результат} & & \text{Результат} & & \\
 \text{кількість балів} & = & & \text{навчальних} & & \text{самостійно} & & & * \\
 \text{(перед} & (& & \text{занять} & + & \text{ї роботи за} &) & 2 & 1 \\
 \text{підсумковим} & (& & \text{за семестр} & & \text{семестр} & / &) & 0 \\
 \text{контролем)} & & & & & & & &
 \end{array}$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів

(здобувачів вищої освіти, здобувачів вищої освіти, слухачів), залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (екзамену), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів вищої освіти, становить – **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної} \\ \text{дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем} \end{array}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (залік) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної циклової комісії та 2-3 науково-педагогічних працівники.

Циклова комісія визначає вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної роботи. Наприклад:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно (“зараховано”)	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
80 – 89	Добре (“зараховано”)	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
75 – 79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
65 – 74	Задовільно (“зараховано”)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60 – 64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
21–59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1–20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література:

1. С. І. Овчаренко, М. М. Орловський. Функціонування аеропортів і аеропортові технології : навч. посіб. Харків. 2018. - 34 с .
2. В.В. Запорожець, М.П. Шматко. Аеропорт: організація, технологія, безпека: навчальний посібник. – Київ 2002. – 168с.

Допоміжна література:

3. В.П. Харченко, Ю.І. Миронченко. Аеродроми. Навчальний посібник, К.:НАУ, 2008-88с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

4. Офіційний сайт Державної Авіаційної Служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://avia.gov.ua/>
5. Офіційний сайт аеропорту «Бориспіль »[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kbp.aero/>
6. Офіційний сайт журналу «Крила» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wing.com.ua/>
7. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0594-19/>
8. https://www.tech.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/1_2021/part_2/21.pdf
9. https://library.kr.ua/wp-content/elib/chabannyi/Chabannyi_Pal_mast_Mater_kn2.pdf
10. https://dndia.org.ua/doc/znp/ZNP_DNDIA_2018.pdf